

Sygn. akt XIV C 186/20 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XIV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SR Agata Anna Borucka

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. S. (1), M. S. (1) współników spółki cywilnej (...) z siedzibą N.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powodów D. S. (1), M. S. (1) współników spółki cywilnej (...) z siedzibą N. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz kwotę 1.944,12 zł (tysiąc dziewięćset czterdzieści cztery złote 12/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zwrócić pozwanemu (...) S.A. w W. ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 522,88 zł (pięćset dwadzieścia dwa złote 88/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet opinii biegłego.

Sędzia SR Agata Anna Borucka

Sygn. akt XIV C 186/20

UZASADNIENIE

Powodowie D. S. (1) i M. S. (1) prowadzący działalność gospodarczą jako współnicy spółki cywilnej (...) s.c. domagali się zasądzenia od (...) S.A. w W. solidarnie na ich rzecz kwoty 7.895,63 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot i dat wskazanych w pozwie, a także zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że są nabywcami wierzytelności przysługującej P. K. z tytułu szkody komunikacyjnej z dnia 12 listopada 2016 r. wyrządzonej w pojeździe marki C. (...) o nr rej. (...) spowodowanej przez Firmę PHU (...). P. na terenie której dokonano naprawy pojazdu. Ww. firma była ubezpieczona w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Pozwany przyznał odszkodowanie w kwocie 860,24 zł, a następnie na skutek odwołania wypłacił dalszą kwotę 161,25 zł. Powodowie wnosili o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wysokości szkody w ww. pojeździe.

Referendarz sądowy przy tut. Sądzie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W odpowiedzi na pozew pozwany wnosił o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podnosił zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodów.

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd skierował wydanie wyroku po przeprowadzeniu postępowania dowodowego na posiedzenie niejawnie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 12 listopada 2016 r. w wyniku zdarzenia komunikacyjnego został uszkodzony samochód marki C. (...) o nr rej. (...) należący do poszkodowanego P. K., a sprawca szkody był ubezpieczony u pozwanego od odpowiedzialności cywilnej.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 1 lutego 2017 r. poszkodowany P. K. zawarł z powodem D. S. (1) i R. M. prowadzącymi działalność gospodarczą jako wspólnicy spółki cywilnej (...) umowę cesji wierzytelności wobec pozwanego z tytułu szkody powstałej w ww. opisanym pojeździe.

(dowód: umowa cesji wierzytelności – k. 20-22 akt)

Pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne, podczas którego przyznał odszkodowanie w kwocie 860,24 zł, a następnie na skutek odwołania wypłacił dalszą kwotę 161,25 zł.

(bezsporne, niekwestionowane)

W dniu 30 marca 2019 r. R. M. sprzedał powódce M. S. (1) 5 % udziałów o wartości 5.500 zł w spółce cywilnej (...), której wspólnikiem pozostawała w chwili sprzedaży tych udziałów.

(dowód: umowa sprzedaży udziałów – k. 10-11 akt)

W dniu 31 marca 2019 r. R. M. sprzedał powódce M. S. (1) 5 % udziałów o wartości 5.500 zł w spółce cywilnej (...), której wspólnikiem pozostawała w chwili sprzedaży tych udziałów.

(dowód: umowa sprzedaży udziałów – k. 12-13 akt)

W dniu 30 marca 2019 r. zmieniono umowę spółki cywilnej (...) w związku ze sprzedażą udziałów R. M. powódce M. S. (1). Od tego dnia spółkę cywilną (...) tworzyli wspólnicy: powódka M. S. (1) i powód D. S. (1) oraz R. M..

(dowód: zmiana umowy spółki cywilnej – k. 14-15 akt)

W dniu 31 marca 2019 r. zmieniono umowę spółki cywilnej (...) w związku ze sprzedażą udziałów R. M. powódce M. S. (1). Od tego dnia spółkę cywilną (...) tworzyli wspólnicy: powódka M. S. (1) i powód D. S. (1).

(dowód: zmiana umowy spółki cywilnej – k. 16-19 akt)

W dniu 27.06.2019 r. R. M. zbył na rzecz powódki M. S. (1) swoją wierzytelność wobec pozwanego z tytułu uszkodzenia należącego do poszkodowanego P. K. samochodu m-ki C. (...) o nr rej. (...)

(dowód: umowa cesji wierzytelności – k. 8 akt)

W dniu 26 listopada 2019 r. powodowie wnieśli pozew w niniejszej sprawie.

(dowód: pozew z prezentatą sądu – k.2 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony, które nie budziły wątpliwości, co do swej autentyczności i nie były kwestionowane przez strony.

Sąd przeprowadził w niniejszej sprawie dowód z opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków zgodnie z wnioskiem strony powodowej. Sąd nie zakwestionował niniejszej opinii uznając ją za rzetelną. Jednak w związku z ustaleniem przez Sąd, że powodowie nie posiadają legitymacji do wytoczenia powództwa opinia ta nie stanowiła podstawy do poczynionych ustaleń faktycznych.

Ponadto Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania świadka P. K. którego zeznań nie kwestionował i uznał je za wiarygodne.

Na podstawie art. 235§ 1 pkt 2 k.p.c. Sąd pominął dowód zgłoszony przez pozwanego w pkt 4 odpowiedzi na pozew, uznając go za zbędny i nieprzydatny.

Zaznaczyć tu należało również, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie, pozwany nie kwestionował faktu wystąpienia zdarzenia w wyniku którego uszkodzony samochód osobowy marki C. (...) o nr rej. (...) należący do P. K.. Pozwany uznał bowiem roszczenie, co do zasady, jak i w wysokości do wypłaconej kwoty odszkodowania tj. kwoty łącznej 1021,49 zł.

Pozwany podnosił przede wszystkim zarzut braku legitymacji powodów. Niezależnie od podniesionego w tym zakresie zarzutu Sąd zobowiązany był do rozważenia powyższej okoliczności z urzędu.

Przez legitymację procesową rozumie się zatem materialnoprawne uprawnienie strony procesowej do występowania w konkretnym procesie. Wynika ona ze stosunku prawnego łączącego strony procesowe. Innymi słowy powód i pozwany muszą być związani prawnomaterialnie z przedmiotem procesu.

Posiadanie przez powoda zdolności sądowej i procesowej daje mu uprawnienie do bycia stroną (w szerokim rozumieniu) w postępowaniu sądowym. Obie zdolności, oceniane z punktu widzenia przepisów procesowych pozwalają na stwierdzenie, że z ich udziałem może być prowadzone ważne postępowanie sądowe, nie wyjaśniają natomiast, czy powód pozostaje do przedmiotu sporu w określonym przez prawo materialne stosunku.

Nie budzi wątpliwości, że tylko ze stosunku określonego przez prawo materialne płynie uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. To szczególne uprawnienie, oceniane z punktu widzenia prawa materialnego, nazywane jest legitymacją procesową. Jeśli zostanie wykazane, że strony są związane prawnomaterialnie z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie procesowe, to zostanie wykazana legitymacja procesowa powoda i pozwanego.

Sąd zważył, że zgodnie z art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Przedmiotem przelewu jest wierzytelność, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia.

W świetle art. 509 k.c. przelew wierzytelności jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej, a przenoszona wierzytelność powinna być w dostateczny sposób oznaczona (zindywidualizowana). Wymagane jest wyraźne określenie stosunku zobowiązaniowego którego

elementem jest zbywana wierzytelność, oznaczenie stron tego stosunku i przedmiotu świadczenia (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 26 lutego 2018 r. I ACa 851/17)

Przelew wierzytelności z art. 509 k.c. w relacji dłużnik cedowanej wierzytelności, a jej cesjonariusz powoduje zmianę podmiotu, któremu dłużnik powinien spełnić świadczenie. Z chwilą dokonania cesji nabywca wierzytelności uzyskuje status wierzyciela. Przy czym nie można pomijać, że cesjonariusz nabywa w drodze przelewu tylko tyle praw, ile przysługiwało jego poprzednikowi prawnemu - cedentowi. Z powyższego wynika, że cesjonariusz nie może żądać od dłużnika świadczenia w większym rozmiarze aniżeli mógł to uczynić cedent. Sytuacja prawna dłużnika nie może ulec na skutek przelewu pogorszeniu w porównaniu z tą, jaka istniała przed przelewem. Oznacza to, że dłużnikowi przysługują po przelewie wszystkie zarzuty przeciwko nabywcy wierzytelności, które przysługiwały mu wobec zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 8 września 2017 r. I ACa 348/17).

W przedmiotowej sprawie poszkodowany P. K. zbył swoje roszczenie wobec pozwanego na rzecz powoda D. S. (2) oraz R. M. wspólników spółki cywilnej (...). Następnie R. M. sprzedał swoje udziały dwoma oddzielnymi umowami łącznie 10 % udziałów ww. spółce cywilnej na rzecz powódki M. S. (1).

Sąd zważył, że zgodnie z art. 860 § 1 k.c. przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wspólnik nie może rozporządzać udziałem we wspólnym majątku wspólników ani udziałem w poszczególnych składnikach tego majątku. W czasie trwania spółki wspólnik nie może domagać się podziału wspólnego majątku wspólników (art. 863 § 1 k.c.).

Ustawodawca posługując się w art. 863 k.c. pojęciem "majątek wspólny wspólników" rzeczywiście wskazał na charakter współwłasności łącznej (bezudziałowej) pomiędzy nimi. Jest to potwierdzeniem przyjętej w prawie polskim koncepcji, według której spółka cywilna nie jest podmiotem prawnym odrębnym od wspólników, lecz wielostronnym stosunkiem zobowiązaniowym ich łączącym. Powstanie stanu współwłasności łącznej jest więc normatywną konsekwencją zawarcia umowy spółki cywilnej. Stan ten trwa dopóty, dopóki trwa stosunek podstawowy i tylko po to, by mógł on spełniać swą rolę społeczną i gospodarczą. Prawa do majątku wspólnego wspólników, które w czasie trwania spółki są nienaruszalne, materializują się w momencie wystąpienia wspólnika (art. 871 k.c.), bądź ustania stosunku spółki (art. 875 k.c.). Konsekwencją tych założeń jest wynikający z art. 863 § 2 k.c. zakaz rozporządzania udziałem w majątku wspólnym wspólników (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 3 października 2013 r. I ACa 410/13).

Zatem współwłasność łączna wspólników ma charakter **niepodzielny i bezudziałowy**, dlatego bywa również określana jako „wspólność do niepodzielnej ręki”. Najczęstszym błędem występującym w umowach spółek cywilnych jest określanie „udziałów wspólników w spółce”, bez zastrzeżenia, że chodzi np. o udział w zysku albo udział we wspólnym majątku w razie jej rozwiązania albo wystąpienia wspólnika, ponieważ do czasu rozwiązania spółki takie udziały nie istnieją, nie da się ich też wyodrębnić w okresie istnienia współwłasności łącznej 1998 . Jak przyjął SA w G. w wyroku z 19.06.2012 r. 1999 , pojęcie „udział” należy rozumieć jako status strony stosunku prawnego spółki cywilnej, jak też jako pochodny wobec niego udział we wspólnym majątku, który i tak nie jest określony.

Zgodnie z treścią art. 863 § 1 k.c. wspólnik nie może rozporządzać udziałem we wspólnym majątku wspólników ani udziałem w poszczególnych składnikach tego majątku. Wspólnicy nie mają też swobody w rozporządzaniu udziałem. Ustanie zasady niepodzielności oraz nieoznaczenia wysokości wkładów następuje - w odniesieniu do konkretnego wspólnika - z chwilą jego wystąpienia ze spółki oraz - w stosunku do wszystkich wspólników - z chwilą rozwiązania spółki. Zmiana wspólnika lub przystąpienie do spółki nowego wspólnika może nastąpić (z wyjątkiem przewidzianym w art. 872 k.c.) tylko przez zmianę lub zawarcie nowej umowy spółki (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 23 kwietnia 2013 r. I ACa 1421/12).

W przedmiotowej sprawie R. M. zbył na rzecz powódki M. S. (1) swój „udział” w spółce cywilnej (...) w dniu 30 marca 2019 r. a następnie w dniu 31.03.2019 r. Jak wynikało z umowy zmiany umowy spółki cywilnej (k. 14-19 akt), powódka M. S. (1) przystąpiła do spółki cywilnej (...) z dniem 30 marca 2019 r. Jak wskazano powyżej, R. M. nie

mógł skutecznie zbyć udziału w spółce cywilnej przed wystąpieniem ze spółki. Nawet gdyby umowę z dnia 30 marca 2019 r. potraktować jako wystąpienie R. M. ze spółki cywilnej (art. 869 k.c.), to z uwagi na fakt, że spółka cywilna posiadała tylko dwóch wspólników: R. M. i D. S. (1), to wystąpienie wspólnika R. M. skutkowałoby rozwiązaniem spółki cywilnej. Zatem powódka M. S. (1) nie mogła skutecznie wstąpić do spółki cywilnej (...). Powódka M. S. (1) powinna przystąpić do spółki cywilnej, a R. M., po jej przystąpieniu powinien wystąpić, wtedy zbycie „udziału” byłoby skuteczne. Powyższego nie sanowała umowa z dnia 27.06. 2019 roku., albowiem, jeżeli uznać, że R. M. skutecznie wystąpił ze spółki cywilnej, to najpierw byli wspólnicy powinni dokonać wzajemnego rozliczenia w trybie art. 875 § 2 i 3 k.p.c. Dopiero potem R. M. mógłby zbyć swój udział w wierzytelności, o ile w wyniku rozliczenia spółki po jej rozwiązaniu to prawo nadal by mu skutecznie przysługiwało. Nadmienić należy, że Sąd rozpoznający sprawę w tym składzie nie podziela przeciwnych argumentów prezentowanych przez stronę powodową. Nadto podkreślić należy, że podobne stanowisko zaprezentował także w analogicznej sprawie Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy.

W konsekwencji zarzut pozwanego dotyczący braku legitymacji czynnej okazał się zasadny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl tej zasady strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

W niniejszej sprawie koszty poniesione przez pozwanego wyniosły łącznie 1.944,12 zł. W powyższej kwocie mieściła się kwota 17,00 zł stanowiąca opłatę skarbową od pełnomocnictwa, kwota 1.800,00 zł ustalona zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 5 listopada 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, kwota 127,12 zł wpłaconej części zaliczki na poczet opinii biegłego.

Na podstawie art. 80 ust. 1 i art. 84 ust 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zwrócił pozwanemu kwotę 522,88 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki (pozwany wpłacił 650 zł z czego w części przypadającej na pozwanego wykorzystano 127,12 zł zatem różnica wynosi w tym przypadku 522,88 zł.

Sędzia SR Agata Anna Borucka

Sygn. akt II Ca 505 /21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2021r.

Sąd Okręgowy w B. Wydział II Cywilny- Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Irena Dobosiewicz (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2021 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. S. (3) , M. S. (2) – wspólników spółki cywilnej (...) s.c. w N.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 8 marca 2021r. sygn. akt I C 186/20

orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

a/ w punkcie 1/ pierwszym/zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 7690,18 zł / siedem tysięcy sześćdziesiąt dziewięćdziesiąt i 18/100/ z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 7075,18 zł / siedem tysięcy siedemdziesiąt pięć i 18/100/od dnia 18 grudnia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 615 zł / sześćset pięćnaście / od dnia 6 lipca 2016r. do dnia zapłaty

i oddala powództwo w pozostałej części,

b/ w punkcie 2/ drugim/ zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 2967 zł / dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt siedem/ tytułem zwrotu kosztów procesu,

c/ nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 127,12 zł / sto dwadzieścia siedem i 12/100/ tytułem reszty kosztów sądowych – wynagrodzenia biegłego,

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 1400 zł/ jeden tysiąc czterysta/ tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego,

IV. zwrócić powodom ze Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 100 zł/ sto/ z tytułu nadpłaconej opłaty od apelacji.